

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT SIMULTANOG PREVODA GOVORA MINISTRA VANJSKIH POSLOVA SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE FRANK-WALTER STEINMEIERA

.... Moja posljednja posjeta u Sarajevu bila u maju 2014. i da to nije čak ni godinu dana otada. Vaša se zemlja tada borila sa dramatičnim katastrofalnim poplavama, kompletna područja su bila poplavljena, uništeni mostovi, sela odsječena od svijeta. Ono što je tokom te posjete na mene ostavilo poseban utisak prije, eto cca godinu dana, je bila odlučnost s kojom se bosansko društvo ujedinilo i zbližilo i bez odlaganje se latilo obnove. Zajednički su upravo prevazišli ovu katastrofalnu poplavu i mislim da je upravo ta odlučnost, ta spremnost da se zajednički podnese odgovornost da je to nešto ustvari što vašu zemlju čak i u odnosu na Evropu može dovesti u velikoj mjeri naprijed.

Od moje posjete tada mnogo toga se ovdje promijenilo. Tada u svakom slučaju se činilo da je put vaše zemlje ka Evropi blokiran. Integracija je iako je bilo mnogo truda ipak nije uspijevala. Mislim da su se od tada već perspektive za Bosnu i Hercegovinu u velikoj mjeri poboljšale. Otvorena su jedna vratašca, jedna vrata i upravo ... definisane reforme, dakle za, privredne reforme i socijalne reforme i one upravo su te kojih se politika treba da lati upravo nakon izbora u oktobru. A u decembru je EU potom na inicijativu Velike Britanije i Njemačke formulisala preduslove za integraciju i približavanje vaše zemlje EU. Molim vas da ovu šansu prihvatite, da se latite ove šanse, da prođete kroz ta vrata koju su vam otvorena i da Bosnu i Hercegovinu povedete na put ka Evropi. Ljudi, barem mi to tako vidimo, ljudi u vašoj zemlji su sa svojim protestima prošle godine ustvari dali do znanja šta im je važno. Žele da se prevaziđe ovaj zastoj, žele da se politika svakako, da politika kompetentno prevaziđe sve te zastoje i žele u svakom slučaju da se socijalni i ekonomski problemi konačno počnu razvijati u pozitivnom smjeru. Žele da se suzbija korupcija, da se učini nešto protiv nezaposlenosti i nepostojanja šansi, žele u svakom slučaju da mladi ljudi imaju jednu perspektivu za budućnost i puno nade za budućnost. I to je, moje dame i gospodo, upravo ta perspektiva za Bosnu i Hercegovinu, za integraciju EU.

Proces približavanja EU, mi vam želimo u tom procesu pomoći da se koncentrišete na stvari koje su važne za vaše ljude i za vaše građane, i oni su trenutno najvažniji za vaše građane kako bi mogli gledati naprijed u budućnost, kako bi mogli raditi i kako bi one stare reflekse koje su naslijedili i koji su ostali, preostali iz konfliktne prošlosti da se prevaziđu ti refleksi. Mi, EU i članice EU smo spremni da vam pomognemo i da vas podržimo u tom putu ka EU, ali taj put ka EU Bosna i Hercegovina mora sama da kroči tim putem. Reforme i odlučnost moraju da dolaze i dođu iz društva, iz miljea društva, iz politike. Odgovornost, dame i gospodo,

odgovornost je u vašim rukama. Dopustite da kažem zajednička odgovornost političke elite je ta koja je bitna ovdje.

Prvi koraci, i to želim i da priznam, su već načinjeni, dakle prijedlog, predsjednik je maloprije pomenuo, dakle prijedlog da se preuzme obaveza, da se izvrše reforma je već napravljen. I nakon izbora je i formiranje institucija već na dobrom putu, kako sam čuo, i već gotove institucije koje su konstituisane, evo već mogu da počnu sa radom. A sada, sada želimo i sada treba željeti da sve političke snage u Sarajevu, u Banja Luci, u Mostaru na ovoj osnovi da se dogovore na zajednički obavezujući rad kojeg će obavljati narednih godina. Dame i gospodo, orijentacija za naredne reformske korake vam već, orijentaciju vam daju već ... koje sam ja u maju prošle godine sa predstavnicima vaše zemlje, EU i međunarodne zajednice ovdje u Sarajevu svojevremeno dogovorio i uspostavio, da kažem. I drago mi je što čujem da, evo nakon intenzivnih diskusija koje su bile imamo već konkretne preporuke za reforme, npr. politika tržišta rada ali i socijalni sistemi sigurnosti, i ... koliko sam uspio da čujem i da se žele učiniti nešto da se popravi i klima za investicije.

Ja vas mogu samo podržati da ove prijedloge ovdje u Parlamentu da se njima bavite, jer vi kao parlamentarci imate pred građanima i građankama Bosne i Hercegovine ste, evo prije nekoliko mjeseci dobili mandat od građana i građanki i od vas očekuju odgovore na ona hitna pitanja koja su bitna za obične ljude. I molim da reagujete na njih. Ja vam mogu reći iz mog vlastitog iskustva da takvi napori čak i ako traže nekada teške odluke to je ipak vrijedno truda. Ja se mogu i sam sjetiti, evo jako dobro se sjećam, dakle kad se sjetim svoje zemlje prije 15 godina, nije to bilo tako davno, Njemačka je svuda u međunarodnoj ekonomiji je smatrana i nazivana bolesnikom Evrope. Znam da su uvjeti u našim zemljama, u Njemačkoj i Bosni i Hercegovini, naravno, vrlo različiti, ali hoću da vam kažem isto da i kod nas je isto tako trebalo jako mnogo političke snage da bi se izgubila, da bi se napustila prošlost i da se ponovo okrenemo ka naporu i da se sa naporima okrenemo ka budućnosti.

I kad pogledamo Evropu, dakle, mnoge zemlje u EU prolaze trenutno sličan bolni proces, a neke od njih svakako ipak postižu izuzetno značajne rezultate, a da pri tome se moraju, naravno, napustiti stari obrasci načina razmišljanja. I to je sasvim jasno. Ali ja vam mogu ipak reći iz vlastitog iskustva isplati se u jednoj takvoj situaciji da budete na vrhu kolone, na vrhu tog pokreta i da vašu zemlju, da svoju zemlju vodite ka evropskoj budućnosti. Ja sam stekao utisak da vaša zemlja načelno ima jako dobre uslove za tako nešto. Bosna i Hercegovina nije samo usred, u centru Evrope, to je lijepa zemlja koja ima jako puno potencijala za poljoprivredu i za turizam, ali prije svega, i to znam još iz moje, od moje prošle posjete, to sam tada naučio prije godinu dana, imateiskusne bosanskohercegovačke snage, radnike koji imaju veliku motivaciju i koji su jako dobro obrazovani i njih izuzetno cijene, i Njemačka preduzeća ih cijene na kraju koja su ovdje prisutna u vašoj zemlji. I ja bih

vas samo pozvao – iskoristite tu mogućnost i ove mogućnosti. Promovišite investicije u svojoj zemlji i stvorite preduslove za njih.

Dame i gospodo, na kraju, prošlog ljeta su države Zapadnog Balkana na Balkanskoj konferenciji u Berlinu otvorile jedno novo poglavlje u regionalnoj suradnji. Skoro ni jedna druga regija u Evropi ne obuhvata tako mnogo država na tako malom prostoru. I to da ste se dogovorili da tema veze i povezivanje, konektiviti postane težište regionalne suradnje mislim da je to jako dobro i da je posljedica toga sasvim normalno da se dalje grade energetska i transportna mreža i da se dalje umrežava. I siguran sam da će to čitavu regiju dalje razviti i povesti još koji korak naprijed. I svakako mi smo spremni na to da vas podržimo, dakle, u tome, vašu zemlju na balkanu i EU da dođe do razmjene i u privredi, i u ekonomiji. I mi smo spremni da ovaj proces i dalje i riječju i djelom nastavimo da podržavamo. Tako da do sljedeće konferencije, koja je planirana u avgustu 2015. u Beču, nadam se da ćemo već imati prve plodove toga rada.

Moje dame i gospodo, voz u pravcu EU za velike dijelove Zapadnog Balkana već vozi prema EU, a mi se nadamo da će i Bosna i Hercegovina da se ukrca na taj voz. Za vašu zemlju je pri ruci, na dohvat ruke vam je evropska perspektiva, a ona znači i političku i ekonomsku stabilnost. A to je u nemirnim vremenima u kojim živimo, smatram velika, velika blagodat. I mislim da bismo već uskoro mogli i da bi već uskoro moglo da stupi i na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i da EU i Bosna i Hercegovina mogu da otvore novo poglavlje svojih pregovora ukoliko vi i kada vi budete dali svoj doprinos u tom svemu. Iskoristite tu šansu koju su već mnoge zemlje iz vašeg okruženja iskoristile. EU, to znate, još jednom vam je pružila ruku ali vi ste sada ti predstavnici bosanskohercegovačkog naroda i stanovništva, vi ste ti koji treba da prihvatite tu ruku i da obezbijedite budućnost svojoj zemlji i da pri tom pokažete želju da radite i da pokažete i hrabrosti.

Hvala vam najljepša. Mi smo svakako spremni da vas u tom podržimo.

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT SIMULTANOG PREVODA GOVORA MINISTRA VANJSKIH POSLOVA UJEDINJENOG KRALJEVSTVA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE PHILIPA HAMMONDA

Dobar dan i dozvolite da počnem time što ću predsjedniče Vama i zamjenicima da se zahvalim na ovom pozivu da se obratim Parlamentu.

Zaista je zadovoljstvo što mogu da radim na zajedničkoj platformi s ministrom Steinmeierom. Dva mjeseca nakon što smo ovu inicijativu pokrenuli koja za cilj ima da podrži put Bosne i Hercegovine ka tome da postane dinamičnija, efikasnija i prosperitetnija zemlja, koja ide prema pristupanju EU. I oduševljen sam time što ideje koje smo predstavili u Berlinu u novembru, kojima će se taj proces olakšati, imaju tako jasnu, čvrstu podršku cijele EU. Ta podrška naravno jeste preduslov za njen uspjeh.

Međutim, naša poruka danas je jednostavna – uspjeh će sad zavisiti ne od onoga što drugi čine, uspjeh će zavisiti od onoga što čini Bosna i Hercegovina ili što ne čini Bosna i Hercegovina, konkretnije od onoga što rade njene političke vođe. Ovdje u Parlamentu zemlje vi igrate jednu od ključnih uloga. Teme koje povezuju političare i sve vaše glasače, bez obzira na etničku pripadnost i vjeru je potreba za brzom ekonomskom i socijalnom reformom. To realno može samo da ide kroz EU. Frank-Walter Steinmeier i ja smo pokrenuli tu inicijativu zato što mi razumijemo da ekonomski i socijalni izazovi s kojima se vaša zemlja suočava traže ozbiljno i hitno proširenje programa reformi i u svakom slučaju rješavanje pitanja prava manjina. Implementacija mehanizama koordinacije i dalje jesu značajni i preduslov su za pristupanje EU. Međutim, protesti vaših građana prije skoro godinu dana su u fokus jasno i strogo stavili i neka druga pitanja – stabilizacija privrede, poticanje privatnog sektora, stvaranje radnih mjesta, posebno za mlade, jačanje vladavine zakona i smanjenje birokracije i rezanje troškova vlasti.

Naš prijedlog predočen u Berlinu je da ako je nova vlada u stanju da pokaže spremnost, riješenost i sposobnost da ostvari napredak u ovom širem reformskom programu onda mi trebamo da odgovorimo odgovarajućim napretkom na putu ka EU. Što se više uradi na terenu u samoj Bosni i Hercegovini to se više napretka može ostvariti. I drago mi je što mogu da kažem da naši partneri iz EU potpuno podržavaju takav pristup. Oni su od Predsjedništva i lidera BiH tražili da preuzmu pismenu obavezu da prihvataju Mapu puta za jednu, jedan set širokih reformi da Bosna i Hercegovina krene naprijed na svom putu pristupanja EU. Ako to urade i ako njihovu riješenost podržite vi Parlament EU će uvesti u provedbu dugo očekivani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. I izazov će sad biti da se ta Mapa puta ostvari, da se uspostave mehanizmi koordinacije, da se unaprijedi funkcioniranje vlasti, da se provedu ekonomske reforme. Ako se ti koraci poduzmu mi ćemo podržati podnošenje vjerodostojne prijave za članstvo u EU.

Teška pitanja će se morati rješavati prije ostvarenja članstva u EU, ali mi mislimo da će naš prijedlog stvoriti pravu snagu za reformu, počevši od upravo onih područja koja su najdirektnije značajna za većinu vaših glasača. Vidimo kako su inicijative u Bosni i Hercegovini stagnirale zbog stavova pojedinaca, pojedinačnih stranačkih lidera. Sad vidimo da je zaista vrijeme da se ostvari konsenzus za reformu. Mi znamo da ovaj put neće biti lagan. Vi kao parlamentarci igrate ključnu ulogu da ukažete kojim putem treba da se ide. A pošto je to put na kojem vlast na državnom, entitetskom i kantonalnim nivoima mora da krene odmah, tako što će se fokusirati na ozbiljne pregovore o značajnim suštinskim reformama kojima će se odgovoriti na zahtjeve javnosti i stvoriti nove prilike za narod u cijeloj Bosni i Hercegovini. I hoću jednu stvar jasno da kažem – nema ovdje nikakav skriveni plan. Strategija EU nije želja da se slabe entiteti ili jača država. To je jednostavno pitanje kako da ova zemlja bolje funkcioniše na korist svih svojih građana, bilo da oni žive u Republici Srpskoj ili u Federaciji. Mi čvrsto vjerujemo da je to inicijativa uz koju svi trebaju pristati, bilo da su u vlasti ili izvan nje.

Ja sam ministar vanjskih poslova Velike Britanije tek 6 mjeseci, član sam kabineta od 210. godine, međutim prije toga sam 13 godina proveo u našem Parlamentu i to u opoziciji, a danas vam se obraćam kao kolegama parlamentarcima koji, bilo da podržavaju vlast ili su u opoziciji igraju ključnu ulogu, da analiziraju rad vlasti, da postavljaju pred njih konstruktivne izazove kroz svoje radove u komisijama. Ulogu imate svi vi da osigurate uspjeh ove inicijative. Sve stranke podržavaju Mapu puta i sve stranke, odnosno svi članovi koji su pripadnici vlasti odgovaraju za tu konstruktivnu ulogu o podržavanju usvajanja zakona da tako što zaista bude moguće. A svi mi koji smo članovi Parlamenta vrlo dobro znamo da bi takav projekat dao rezultate potrebno je da se donesu neke izazovne teške odluke koje kratkoročno možda i neće biti naročito popularne. Uključujući to da neće biti popularne među našim glasačima dozvolite da vam ponudim svoje iskustvo. U Velikoj Britaniji tri puta, u periodu od 35 godina moja stranka je dok je na vlasti bila morala donositi teške nepopularne odluke o mjerama da se odgovori na velike ekonomske izazove. Isvaki put smo izdržali, a bili smo suočeni sa teškom oštrom kritikom i strašni pad popularnosti. I svaki put smo dali ekonomski oporavak i vratili smo se prosperitetu, osigurali ga za britanski narod.

Krenuti u tako velike reforme znači da se moraju u stranu gurnuti uski interesi. Stvaranje novih radnih mjesta, posebno za mlade, neće biti laka stvar. Međutim, to će biti prvi test kolektivne riješenosti da se bori protiv korupcije i da se prevazilaze uski frakcijski stranački i lični interesi. Od zemlje će se tražiti da radi zajedno, jednim glasom da pokaže riješenost i viziju, isto kao što je to uradila u prošlogodišnjim poplavama. I kao što je jasno rekao Frank-Walter Steinmeier nagrada koja čega vas i narod je velika. Otvaraju se mogućnosti za trgovinu, za pomoć, za regionalnu saradnju, ujedinjuju se sve koristi za bh. privredu, za njenu infrastrukturu, za njene javne usluge i za njen narod. Ono što EU na sto stavlja je zapravo jedna jako dobra

ponuda. Ja vam najiskrenije kažem – to se neće ponoviti. U svačijem je interesu da Bosna i Hercegovina tu priliku zaista iskoristi. S obzirom na trenutnu ekonomsku klimu i u Republici Srpskoj i u Federaciji vremena za kašnjenje nema, za oklijevanje, za opstrukciju, iz bilo kojeg kraja zemlje. To bi samo poslalo jednu jako negativnu poruku EU i potencijalnim investitorima čime se riziku izlaže buduća međunarodna privredna saradnja i pomoć međunarodnih finansijskih institucija. Time se potkopava ekonomska stabilnost, potkopava se rast, rizik postoji da se pokrenu teške političke posljedice čega smo najavu vidjeli i prošlogodišnjim protestima. Prema tome, sad je trenutak da Bosna i Hercegovina jasno kaže da kreće s novim narativom napretka, sad je trenutak da liderstvo koje interese zemlje stavlja na prvo mjesto a iza sebe ostavlja duge godine previranja i stagnacije, vrijeme da se iskoristi prilika koju nudi EU Bosni i Hercegovini i vrijeme da se ostvari stvarna promjena da se ljudima u Bosni i Hercegovini da nada i da se u regiji stvori stabilnost.

Ja se najiskrenije nadam da ćete vi i pojedinačno i kolektivno, i cijela vaša zemlja zaista zgrabiti ovu priliku u ovom trenutku da biste stvorili bolju budućnost za narod Bosne i Hercegovine.

Hvala vam lijepo. (kraj transkripta)